„Alls staðar er fallegt umhverfi og bærinn iðandi af brosandi mannlífi“

Af framtíðardraumum í fámennum byggðum

Byggðaráðstefna, Stykkishólmi
16. – 17. október 2018

Sigurborg Kr. Hannesdóttir ILDI

ildi

Spurningin

- Hver eru skilaboð þátttakenda á íbúaþingum í fámennum byggðarlögum um umhverfismál?

Erindið

- Skilaboð um umhverfismál á íbúaþingum í 8 byggðarlögum
  - Náttúran
  - Þorpin
  - Atvinnulífið
- Forgangsröðun – umhverfismál
- Ályktanir

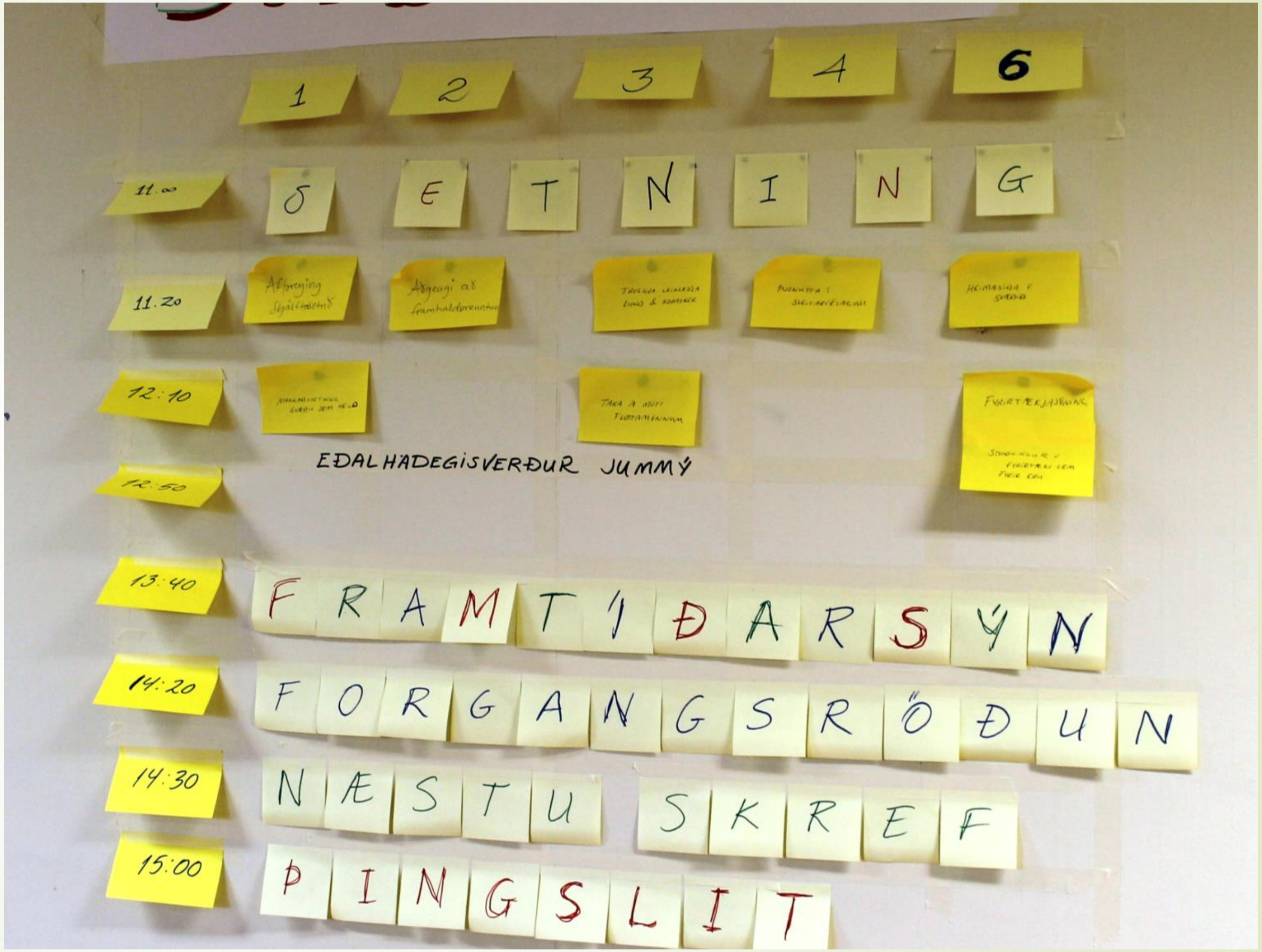

Byggðarlögin

- Árneshreppur
- Borgarfjörður eystri
- Grímsey
- Súðavíkurhreppur
- Vesturbyggð / Patreksfjörður
- Vopnafjarðarheppur
- Þingeyri
- Öxarfjörður

ildi

Samhljómur

Íbúaþingin

- Tveggja daga þing
- Fundaform: Open Space
- Þátttakendur stinga upp á umræðuefnum
- Málefni rædd í hópum
- Ferðalag inn í framtíðina
- Forgangsröðun málefna

Gögnin

- Ferðalag inn í framtíðina á íbúaþingum
  - 2 x 10 ár
  - 1 x 13 ár
  - 5 x 20 ár
- Nokkrir punktar úr einstökum umræðuhópum
- Forgangsröðun

ildi

Samantektin

- Skilaboð um umhverfi, auðlindir og ásýnd
- Eigindleg úrvinnsla
- Endurspeglar aðeins sjónarmið þeirra sem tóku þátt

Náttúran

Upplifunin og auðlindirnar

Fegurðin

- *„Náttúrufegurð svæðisins nýtur sín, hafið, fjöllin, fuglarnir og kyrrðin.“*

- *„Náttúran er frábær allt í kringum þorpið, allur hreppurinn okkar er mjög fallegur og einstakur. Okkur finnst að það eigi að fara vel með náttúruna í öllum hreppnum.“*

Verðmætin

- *„Vitund fólks um auðæfi náttúrunnar hefur vaxið og úrgangur minnkað. Allt er hreint og snyrtilegt og fyrirtækin eru umhverfisvæn. Almennt ríkir virðing fyrir umhverfinu og náunganum.“*
- *“Jarðhiti er nýttur í margvíslegum tilgangi og sjálfbær framleiðslustarfsemi byggir á náttúruauðlindum svæðisins.“*
- *„Það er mikil orka í vatnsföllum í Djúpinu.“*

ildi

Þorpin

Manngerða umhverfið

Ásýndin

- „Allir eru samstíga í því að leggja metnað í umhverfi og ásýnd. Bærinn er snyrtilegur og fallegur og vel hirtur gróður skapar fallegan og vinalegan bæ.“
- “Götur og gangstéttar eru í góðu ásigkomulagi“
- „Svæðið er skógi vaxið, ræktun undanfarinna ára hefur skilað árangri“

ildi

Byggingarnar

- *"Þess hefur verið gætt að byggja fallega og halda í sögu staðarins"*
- *„Kominn er vatnsgarður, byggður að mestu úr náttúrulegum efnum, úr grjóti og torfi."*
- *„Húsin eru litrík."*
- *„Gömul hús hafa verið gerð upp og eru til prýði."*

ildi

Stefnan

- *„Þetta er umhverfisvænt sveitarfélag og í fararbroddi á Íslandi."*
- *„Umhverfisstefna var samþykkt í bæjarstjórn árið 2024 og er unnið eftir henni."*
- *„Þessi áhersla á umhverfismál hefur skilað því að bærinn var valinn snyrtilegasti bær landsins."*

ildi

Mannlífið

- „Hér er sól og birta, börn að leik, friðsæld, fegurð, ánægt fólk, gleði, hamingja og líf.“
- „Götulífið fullt af glöðum börnum með gjarðir og prik.“

Atvinnulífið

Hefðbundnar greinar og nýsköpun

Það hefðbundna

- Landbúnaður
  - *„Sauðfjárræktin er í blóma, þrátt fyrir að búum hafi eitthvað fækkað.“*
- Sjávarútvegur
  - *„Sjávarútvegurinn er öflugur og hafnirnar fullar af fiskiskipum, stórum sem smáum og gámaskip koma og fara.“*

ildi

Ferðaþjónustan

- *„Sátt og jafnvægi ríkir milli uppbyggingar ferðaþjónustu og umgengni um náttúruna.“*
- *„Ferðaþjónusta hefur vaxið jafnt og þétt og byggir á sérstöðu svæðisins í náttúru, sögu og mannlífi.“*
- *„Við höfum borið gæfu til að varðveita fortíðina og náttúruna, jafnframt réttri skipulagningu og markaðssetningu svæðisins í ferðaþjónustu án yfirgangs og eyðileggingar.“*
- Gönguparadís, fuglaskoðun

ildi

Stóru lausnirnar

- Fiskeldi
  - *„Fiskeldi er orðin ein af undirstöðuatvinnugreinum svæðisins.“*
  - *„Jákvæðni gagnvart því að reyna að nýta þau tækifæri í tengslum við sjókvíaeldi. En mikilvægt að fara varlega og gæta að neikvæðum áhrifum.“*
- Þörungavinnsla
  - *„Þörungaframleiðsla, til matvæla- eða iðnaðar.“*

Smáu lausnirnar

- *„Bláberjavínsverksmiðja.“*
- *„Íslenskar jurtir notaðar í framleiðslu á kremum, olíum og öðrum heilsutengdum snyrtivörum.“*
- *„Smáfyrirtæki blómstra.“*

ildi

Forgangsröðunin

Umhverfismálin og öll hin stóru málin

Fyrirkomulagið

- Hver þátttakandi fær 10 límmiðapunkta til að útdeila á málaflokka.

SÆTI	AF	MÁLEFNI
5	20	Umhverfismál
8	15	Umhverfismál
8	20	Langtímastefna og sjálfbærni
8	22	Ásýnd, umhverfi, markaðssetning og umfjöllun
11	20	Útlit og gróðurfar
8	23	Hafnar- og ruslasvæði
16	19	Flokkum “rusl”
13	13	Lífrænt vottað fé

Vægið

Aðalatriðin

- Atvinna
- Samgöngur
- Fjarskipti
- Húsnæði
- Grunnþjónusta

ildi

Ályktanirnar

Vangaveltur

5.Sjálfsbirtingar
-þörf
4. Sjálfsöryggisþörf
3. Ást og félagsleg þörf
2. Öryggisþörf
1. Lífeðlisleg þörf

Þarfirnar

Ágreiningsmálin

- Stóru lausnirnar geta orðið átakapunktar.
- Því erfiðari staða, þess meira er horft til stórra lausna.
- Fengur í því að taka umræðuna.
- Óskandi að hægt væri bæði að éta kökuna og eiga hana.

ildi

Ásýndin fyrrum

- Grundarfjörður 1960
  - Ljósm. Bæring Cecilsson

Ásýndin nú

- Hafnarfjörður 2018

ildi

Skrefin

- Patreksfjörður 2017

Niðurstöðurnar

- Ásýndin er mikilvæg!
- Hægt að gera ýmislegt án þess að það kosti mikið.
- Skipulag er leið til að ná fram markmiðum.
- Hafa íbúa með í ráðum í uppbyggingu.
- Hvað með þá hamingju sem kemur innan frá?

ildi

Kveðjan

- *„Það er mannlíf á götunum og allir aldurshópar eru sýnilegir. Fólk er gangandi, sumir á leið úr og í vinnu. Fólk heilsast og spjallar og er vingjarnlegt. Það er líf og fjör á miðplássinu. Sól skín í heiði og það er bjart yfir, ríkir jákvæðni og gleði, sátt og samlyndi, ekkert stress og enginn er einmana."*

Seyðisfjörður

ildi